



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 198/2015-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 29. apríla 2015 predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED], zastúpeného advokátkou JUDr. Andreou Tkáčovou, Advokátska kancelária, Magurská 3, Košice, vo veci namietaného porušenia základného práva na ochranu vlastníctva zaručeného v čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivý súdny proces zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 2 Cob 100/2014 z 25. septembra 2014, ako aj postupom, ktorý jeho vydaniu predchádzal, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] [REDACTED] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 7. januára 2015 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia základného práva na ochranu vlastníctva zaručeného v čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“), základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivý súdny proces zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 2 Cob 100/2014 z 25. septembra 2014, ako aj postupom, ktorý jeho vydaniu predchádzal.

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že v konaní vedenom Okresným súdom Košice I (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 26 CbPv 6/07 sa žalobou podanou 12. októbra 2007 sťažovateľ domáhal voči žalovanej obchodnej spoločnosti Plast – Press s. r. o. (ďalej len „žalovaná“) uloženia jej povinnosti zdržať sa nekalosúťažného konania, t. j. povinnosti zdržať sa výroby a predaja plastových ochranných rohov na radiátory s odnímateľným čelom (ďalej len „plastový výrobok“). Uvedený produkt bol výsledkom duševnej a tvorivej práce sťažovateľa, ktorý mal chránený Úradom priemyselného vlastníctva Slovenskej republiky (ďalej len „úrad priemyselného vlastníctva“) ako úžitkový vzor pod č. 3367 a na použitie (výrobu a predaj) ktorého sťažovateľ nedal žalovanej súhlas. Okresný súd v dôsledku zistenia, že úžitkový vzor sťažovateľa č. 3367 zanikol 19. júla 2009, t. j. že

od tejto doby prestal požívať zákonnú ochranu, rozsudkom z 25. októbra 2013 žalobu sťažovateľa zamietol. O odvolaní sťažovateľa proti označenému rozsudku okresného súdu rozhodol krajský súd sťažnosťou napádaným rozsudkom sp. zn. 3 Cob 100/2014 z 25. septembra 2014, ktorým rozhodnutie okresného súdu ako vecne správne potvrdil (obidva označené rozsudky podľa zistenia ústavného súdu nadobudli právoplatnosť 7. novembra 2014, pozn.).

Sťažnosťou podanou ústavnému súdu sťažovateľ spochybňuje označený rozsudok krajského súdu, ktorý považuje za arbitrárny, neodôvodnený a vnútorne rozporný, pričom poukazuje na to, že krajský súd nenapravil pochybenia okresného súdu pri nedostatočnom zistení skutkového stavu. Podľa sťažovateľa z vykonaného dokazovania má vyplývať, že žalovaná obchodná spoločnosť vyrábala a predávala spoločnosti U. S. Steel Košice, s. r. o., plastový výrobok, ktorý mal byť identický s plastovým výrobkom, ktorého pôvodcom (tvorcom a vynálezcom) bol sťažovateľ, ktorý mal chránený na úrade priemyselného vlastníctva úžitkovým vzorom č. 3367 a ktorý obchodnej spoločnosti U. S. Steel Košice, s. r. o., dodával pôvodne sťažovateľ. Uvedené skutočnosti mali byť preukázané znaleckým posudkom [REDACTED] č. 2/2012, ktorý mal potvrdiť identickosť plastového výrobku vyrábaného a uvádzaného do obehu žalovanou so sťažovateľovým úžitkovým vzorom č. 3367, a tiež mala byť táto skutočnosť preukázaná aj radom listinných dôkazov, z ktorých malo vyplynúť, že o sťažovateľovom autorstve k dotknutému plastovému výrobku mali mať vedomosť nielen žalovaná obchodná spoločnosť, ale aj spoločnosť U. S. Steel Košice, s. r. o., ktorá si tieto výrobky u žalovanej mala objednať a ktorá ich do tej doby odoberala od samotného sťažovateľa. Podľa tvrdení sťažovateľa však okresný súd ani krajský súd tieto dôkazy správne nevyhodnotili, resp. zobrali do úvahy iba dôkazy svedčiacie v neprospech sťažovateľa, nezaoberali sa skutočnosťami svedčiacimi o naplnení generálnej skutkovej podstaty nekalosúťažného konania a rozhodli iba na základe jediného argumentu, a to že úžitkový vzor sťažovateľa medzičasom zanikol.

Sťažovateľ v sťažnosti okrem iného uviedol:

„Sme toho názoru, že napadnutý súd v prerokovávanej veci vykonali síce istý rad dôkazov, ale pri ich vyhodnotení prihliadli iba na niektoré z nich (najmä na tie, ktoré

svedčili v neprospech návrhu sťažovateľa), a len tieto dôkazy boli predmetom ich úvah a hodnotení, zatiaľ čo iné dôkazy (svedčiace v prospech uplatneného práva sťažovateľa) len konštatovali, ale predmetom úvah a hodnotení však vôbec neboli. ...

... zákon poskytuje ochranu pred tzv. otrockým napodobením, keď sa jeden súťažiteľ snaží priživiť na výsledkoch investičného a intelektuálneho (kreatívneho a vývojového) úsilia iného súťažiť tým, že priamo kopíruje jeho výrobky, obaly jeho výrobkov alebo jeho výkony. Žalovaný okopíroval výrobky žalobcu. Podľa § 54 Obeh. zák. má žalobca právo, aby sa rušiteľ protiprávneho konania zdržal a aby odstránil závadný stav. Je nepochybné, že konanie žalovaného je konaním v hospodárskej súťaži (§ 41 Obchodného zákonníka) v rozpore s dobrými mravmi. Žalovaný okopíroval výrobky žalobcu, čo potvrdil aj znalecky posudok č. 2/2012. ...

Žalovaný týmto porušil priemyselné práva sťažovateľa, a zároveň porušil pravidlá hospodárskej súťaže ...

Sťažovateľ uskutočňoval nielen výskum a vývoj týchto nových výrobkov už od 90-tych rokov minulého storočia, ale aj ich výrobu, na čo vynaložil veľké finančné prostriedky a tiež je to výsledok jeho duševnej činnosti. Od roku 2002 sťažovateľ prihlasoval svoje nové, resp. inovované technické riešenia ako prihlášky úžitkových vzorov.

Napadnutý rozsudok súdu je nepreskúmateľný pre nezrozumiteľnosť a zmätočnosť dôvodov.

Ako jediný dôvod na zamietnutie žaloby súd uviedol, že došlo v priebehu konania k zániku úžitkového vzoru sťažovateľa č. 3367, pričom ide o zdržanie sa nekalosúťažného konania podľa obchodného zákonníka.“

Vzhľadom na uvedené sťažovateľ žiada, aby ústavný súd po prijatí jeho sťažnosti na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„1. Krajský súd v Košiciach konaní pod sp. zn. 2Cob/100/2014 porušil základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky [REDAKOVANÉ], ako aj jej právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

2. Rozsudok Krajského súdu v Košiciach konaní pod sp. zn. 2Cob/100/2014 zo dňa 25.9.2014 zrušuje v časti, ktorou bol potvrdený rozsudok Okresného súdu Košice I pod sp. zn. 26CbPv/6/2007 a v časti v ktorej bol sťažovateľ zaviazaný nahradiť žalovanému trovy právneho zastúpenia vo výške 83,90 € a v rozsahu zrušenia vec vracia na ďalšie konanie.

3. Základné právo [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Košiciach konaní pod sp. zn. 2Cob/100/2014 porušené bolo.

4. Základné právo [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky s podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Košiciach konaní pod sp. zn. 5 Co/60/2014 (správne má byť sp. zn. 2 Cob 100/2014, pozn.) porušené bolo.

5. Krajský súd v Košiciach je povinný [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] uhradiť trovy právneho zastúpenia v sume 296,44 € na účet jej právnej zástupkyne, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom

súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí senátu bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Predmetom konania ústavného súdu je sťažovateľom namietané porušenie základného práva na ochranu vlastníctva zaručeného v čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 1 dodatkového protokolu, ako aj základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivý súdny proces zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru, k porušeniu ktorých malo dôjsť v príčinnej súvislosti s rozsudkom krajského súdu sp. zn. 2 Cob 100/2014 z 25. septembra 2014, a to v dôsledku jeho arbitrárneho odôvodnenia.

Ústavný súd v prvom rade podotýka, že podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde je ústavný súd viazaný návrhom sťažovateľa, ktorý je navyše v danom prípade zastúpený kvalifikovanou právnou zástupkyňou. Viazanosť ústavného súdu návrhom sa vzťahuje zvlášť na návrh výroku rozhodnutia, ktorého sa sťažovateľ domáha. Ústavný súd teda môže rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľ domáha v petite svojej sťažnosti, preto v danej veci ústavný súd v príčinnej súvislosti s napádaným rozsudkom krajského súdu sp. zn. 2 Cob 100/2014 z 25. septembra 2014 a jeho postupom rozhodol iba o porušení tých práv (čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 1 dodatkového protokolu), ktoré sťažovateľ v zastúpení jeho právnou zástupkyňou uviedol v návrhu na rozhodnutie, t. j. v petite sťažnosti.

Tvrdenia o porušení iných práv (základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručeného v č. 48 ods. 2 ústavy), ktoré sťažovateľ uvádza iba v texte sťažnosti mimo jej petitu, je podľa názoru ústavného súdu potrebné považovať iba za súčasť jeho argumentácie (napr. III. ÚS 149/04, III. ÚS 235/05, II. ÚS 65/07).

V súvislosti so sťažovateľom napádaným rozsudkom krajského súdu ústavný súd vzhľadom na svoju doterajšiu judikatúru považuje za potrebné pripomenúť, že nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať rozhodnutie všeobecného súdu v prípade, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly zo strany ústavného súdu iba vtedy, ak by vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00).

Vzhľadom na to, že krajský súd sa vo svojom sťažnosťou napádanom rozsudku v celom rozsahu stotožnil s odôvodnením rozsudku okresného súdu, považoval ústavný súd za potrebné pre úplnosť veci poukázať aj na toto odôvodnenie okresného súdu:

«Predmetom, konania je teda uloženie povinnosti žalovanému zdržať sa výroby plastových ochranných rohov na radiátory chránených úžitkovým vzorom s názvom

„Plastový ochranný roh na radiátory s odnímateľným čelom“ chráneným na Úrade priemyselného vlastníctva SR pod č. zápisu 3367.

Z registra úžitkových vzorov Úradu priemyselného vlastníctva SR súd zistil, že úžitkový vzor žalobcu č. 3367 zanikol 19.7.2009, teda k tomuto dňu zanikla jeho ochrana.

Táto skutočnosť nebola sporná medzi účastníkmi konania.

Vzhľadom na predmet konania a v dôsledku zániku úžitkového vzoru žalobcu č. 3367 s poukazom na ust. § 154 ods. 1 O. s. p. súd dospel k záveru, že žaloba je nedôvodná, preto ju zamietol.»

Krajský súd svoj rozsudok odôvodnil takto:

«Odvolací súd sa v plnom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia a konštatuje správnosť dôvodov napadnutého rozhodnutia (§ 219 ods. 2 O. s. p.)

Len na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia, odvolací súd považuje za potrebné uviesť:

Žalobca, sa návrhom, na začatie konania domáhal, aby súd rozhodol, že žalovaný je povinný zdržať sa výroby plastových ochranných rohov na radiátory chránených úžitkovým vzorom s názvom „Plastový ochranný roh na radiátory s odnímateľným čelom“ chránený na Úrade priemyselného vlastníctva SR pod č. zápisu 3367.

Súd je zásadne viazaný návrhom na začatie konania a môže konať len o tom, čoho sa žalobca návrhom na začatie konania domáhal.

Pokiaľ sa žalobca v priebehu konania neúspešne domáhal zmeny návrhu na začatie konania, odvolací súd nie je v tomto konaní oprávnený preskúmať správnosť postupu súdu prvého stupňa, ktorý žalobcom navrhované zmeny návrhu na začatie konania nepripustil.

V konaní pred súdom prvého stupňa bolo jednoznačne preukázané, že došlo v priebehu konania k zániku úžitkového vzoru žalobcu č. 3367 a teda súd prvého stupňa berúc ust. § 154 ods. 1 O. s. p. správne rozhodol, keď žalobu zamietol.»

Z citovaného je zrejmé, že východiskovou premisou rozhodnutia krajského súdu, tak ako aj rozhodnutia okresného súdu, so závermi ktorého sa krajský súd

v celom rozsahu identifikoval, bol v podstate záver o bezpredmetnosti žaloby sťažovateľa, ktorou sa domáhal uloženia povinnosti žalovanej zdržať sa určitého konania, ktoré bolo viazané na existenciu zákonom chráneného úžitkového vzoru zapísaného úradom priemyselného vlastníctva pod č. 3367, a to z dôvodu zániku tohto úžitkového vzoru požívajúceho zákonnú ochranu, ktorej realizácie sa sťažovateľ svojou žalobou v aktuálnom čase domáhal.

Podľa § 153 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) súd môže prekročiť návrhy účastníkov a prisúdiť viac, než čoho sa domáhajú, iba vtedy, ak sa konanie mohlo začať aj bez návrhu alebo ak z právneho predpisu vyplýva určitý spôsob vyrovnaní vzťahu medzi účastníkmi.

Podľa § 81 ods. 1 OSP aj bez návrhu môže súd začať konanie vo veciach starostlivosti o maloletých, konanie o vyslovenie prípustnosti prevzatia alebo držania v ústave zdravotníckej starostlivosti, konanie o spôsobilosti na právne úkony, opatrovnícke konanie, konanie o vyhlásenie za mŕtveho, konanie o dedičstve a ďalšie konania, kde to pripúšťa zákon.

Keďže sa v danom prípade išlo o sporové konanie, v ktorom sa sťažovateľ žalobou na plnenie podľa § 80 písm. b) OSP domáhal uloženia povinnosti žalovanej zdržať sa určitého konania, pričom tento typ konania nebolo možné začať aj bez návrhu, bol všeobecný súd pri vymedzení hraníc, resp. mantinelov predmetu konania v zmysle citovaného § 153 ods. 2 OSP viazaný výhradne návrhom sťažovateľa (žalobcu) vyjadreným v žalobnom petite, ktorým sa sťažovateľ, navyše zastúpený kvalifikovanou právnou zástupkyňou, z titulu práva silnejšieho požívajúceho zákonnú ochranu úžitkového vzoru domáhal iba uloženia povinnosti žalovanej zdržať sa určitého konania zasahujúceho, resp. kolidujúceho s touto jemu poskytnutou zákonnou ochranou. Avšak v dôsledku zániku tejto zmienenej zákonnej ochrany

úžitkového vzoru sa sťažovateľom (resp. jeho právnou zástupkyňou) vymedzený predmet konania v žalobnom petite stal bezpredmetným, resp. nevykonateľným, pretože konanie žalovanej tak už v čase rozhodovania nemohlo byť v rozpore s touto v tom čase už neexistujúcou zákonnou ochranou, takže jej už ani nemohla byť efektívne uložená povinnosť tohto konania sa zdržať, resp. uloženie jej takejto povinnosti by v tomto čase bolo už zbytočné, preto všeobecné súdy žalobu sťažovateľa s takto ním (jeho právnou zástupkyňou) vymedzeným predmetom konania dôvodne zamietli.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd podotýka, že krajský súd, tak ako pred ním aj okresný súd dospeli v podstate k záveru o nepoužiteľnosti vykonaného dokazovania (vrátane záverov znaleckého posudku, pozn.) iba vo vzťahu k sťažovateľom (jeho právnou zástupkyňou) vymedzenému predmetu konania, čo by však a contrario nemalo mať principiálne za následok jeho nepoužiteľnosť v konaní s inak vymedzeným predmetom sporu, keďže sťažovateľ sa podľa § 80 písm. c) OSP nedomáhal napr. určenia, že určitý subjekt sa dopustil nekalosúťažného konania, a ani sa v tej súvislosti nedomáhal náhrady škody a pod., preto o týchto skutočnostiach ani nemohlo byť súdmi rozhodnuté, tak ako to namietla sťažovateľ. Z uvedeného dôvodu sa ako bezpredmetná javí aj námietka sťažovateľa o nesprávnom, resp. nedostatočnom zistení skutkového stavu a jeho údajnom účelovom vyhodnotení iba v neprospech sťažovateľa, pretože v danom prípade bolo rozhodnutie v podstate založené iba na fakte o zániku úžitkového vzoru, ktorý nespochybňuje ani samotný sťažovateľ.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť

preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03). O arbitrárnosti a svojvôli pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam.

Vzhľadom na uvedené možno konštatovať, že závery krajského súdu v napádanom rozsudku sp. zn. 2 Cob 100/2014 z 25. septembra 2014 sú ústavne udržateľné a podľa ústavného súdu im nemožno vyčítať rozporuplnosť, svojvoľnosť a neodôvodnenosť, ktoré by mali za následok arbitrárnosť napadnutého rozsudku krajského súdu, preto ústavný súd sťažnosť sťažovateľa už po jej predbežnom prerokovaní ako zjavne neopodstatnenú odmietol (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Keďže sťažnosť bola odmietnutá ako celok a rozhodnutie o zrušení napadnutého rozhodnutia krajského súdu, ako aj rozhodnutie o priznaní úhrady trov konania sú viazané na vyslovenie porušenia práva alebo slobody sťažovateľa (čl. 127 ods. 2 prvá veta ústavy), ústavný súd o tých častiach sťažnosti už nerozhodoval.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 29. apríla 2015